

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@bua.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Het CDA moet meer aan ombudspolitiek doen

Eens, ombudspolitiek is wat vroeger meneer kapelaan deed

door Frank van den Heuvel De auteur is maatschappelijk ondernemer, katholiek en was redactielid van CDV.

Iedereen heeft al decennia lof voor de Nationale ombudsman, maar ombudspolitiek vinden mensen vaak eng. Bij ieder begrip zijn er altijd veel definities, zo ook bij ‘ombudspolitiek’. Ik definieer die als ‘de manier van politiek bedrijven die begint bij mensen, en wel juist mensen die het moeilijk hebben; om hen te helpen en wegwijs te maken in een complexe wereld’.

Daarmee raakt ombudspolitiek de volkspartij, de partij die dicht bij mensen staat, brede bevolkingsgroepen aanspreekt en weet wat de mensen nabij beweegt, bezorgd maakt en kan helpen. Politici van een volkspartij, hetgeen het CDA is, pikken die kleine punten in de fijnmazige samenleving op en zoeken, op basis van hun ideologie, of dat nu sociaaldemocratie of christendemocratie is, naar oplossingen in lijn met hun gedachtegoed.

ARP en KVP

De christendemocratie was daar altijd een meester in. Zeker de ARP, die opkwam voor de ‘kleine luyden’, en de KVP, die in de volle breedte dicht bij mensen stond, hun houvast gaf, zekerheid, aanraakbaarheid. Hoe node we dat nu missen zien we aan allerlei partijen die dit nu van ons overnemen; vaak op één issue. In Brabant zien we al enkele decennia de rechter- en de linkervleugel van ooit de KVP, en later het CDA, stemmen op respectievelijk PVV en SP. En bij raadsverkiezingen op lokale partijen. Ook de BBB heeft nu gevoel voor deze mensen nabij en spreekt hen aan; boer & burger, stad & platteland. Het CDA heeft deze boot gemist.

De potentie van een volkspartij is enorm, als je maar bij de basis, bij de mensen begint, en niet in Den Haag, Brussel of Amsterdam. Daar zijn de

mensen klaar mee. En dan gaat het om basale onderwerpen als energievoorziening, scholen, huizen en gezondheidszorg. Is het gek als mensen zich, soms wanhopig, melden bij (lokale) politici om hen te helpen? Het is als vroeger in de katholieke kerk met de kapelaan. Deze was van de kerk, maar ook van de mensen. Afstandelijke nabijheid. De kapelaan hielp het ingewikkelde leven voor mensen toegankelijk te maken. Oplossingsgericht. Het evangelie aan de keukentafel, omdat de realiteit altijd weer net iets anders is. Inderdaad soms duidelijk in de regel, maar ook soepel in de uitvoering. Minder Bijbel, meer bedoeling, beleving en betrokkenheid; minder veroordeling, meer vergeving en weer verder kunnen.

Het is ook de lijn van het katholieke sociale denken, dat niet uitgaat van de rigiditeit van de regel, maar van de relevantie van situatie, moment en context. Niet polariseren en zeuren,

Subsidiariteit betekent: geen top-down stikstofplaatje over agrarisch Nederland uitstrooien

maar oplossen. En dit katholieke denken brengt me dan bij bekende begrippen als solidariteit, elkaar helpen; het lijkt wel ombudshandelen! In dit denken en doen hanteren we een bepaalde orde: het subsidiariteitsbeginsel, van onderop dingen proberen te organiseren (met de hulp van bovenaf indien nodig). Dus geen top-down stikstofplaatje over agrarisch Nederland uitstrooien. Het katholieke denken kent eveneens het begrip personalisme. Dat wil zeggen dat we oog hebben voor ieder uniek persoon. Die vervolgens weer in de samenleving staat en met andere mensen, met overheden en met ondernemingen te maken heeft en zijn rol speelt. Hiermee is het personalisme voor christendemocraten het perfecte middel om individualisme te bestrijden. Voor partijen

als D66 en GroenLinks is het individu heilig; dit moet zich in alles kunnen ontplooiën. Ondertussen vergeten deze partijen de samenleving mee te nemen. Zo wil D66 alles via de overheid in wet- en regelgeving vastleggen, terwijl vraagstukken complexer zijn; omdat we te maken hebben met mensen. Dat schreeuwt om nabije politiek.

Volkspartijpolitiek

Tot slot, want ook ik lees op internet dat bij het woord ‘ombudspolitiek’ artikelen over Richard de Mos, gemeenteraadslid in Den Haag, naar boven komen. Van hem wordt gezegd dat hij deze wijze van politiek bedreef. Zelf geeft hij aan dat hij inderdaad dicht bij mensen staat.

En het interessante is dat De Mos met Hart voor Den Haag inmiddels de grootste partij in die stad is. En als je kijkt wáár mensen op deze partij stemmen, dan is dat in de oude Haagse

volkswijken. Inderdaad, daar waar vroeger de volkspartijen CDA en PvdA sterk scoorden. Misschien is ombudspolitiek wel volkspartijpolitiek. Misschien kun je het nog scherper stellen: goede ombudspolitiek maakt de

ombudsman overbodig. Politiek is steeds minder mondialisering, maar meer lokalisering, en in steden zelfs buurtisering.

En dan toch even kort over de uitslag van de Statenverkiezingen. De BBB, die steeds dicht bij mensen probeert te staan, heeft een enorme overwinning behaald. Juist in gebieden waar het CDA vroeger sterk was. Dus blijkbaar heeft Caroline van der Plas met haar ontwapenende manier van debatteren, fouten durven toegeven, haar zoekende houding, altijd sprekend over mensen, toch iets te pakken. Is dit ombudspolitiek? Ik weet het niet. Het raakt mensen wel, en het levert ook nog zetels op. In Den Haag en in de twaalf provincies die ons land rijk is.